

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Manuel Goenaga Osa

*Mutriku, Gipuzkoa
(1923)*

Aurkibidea

Biografia

1923an jaio zen Mutrikun. Felix eta Zeferina gurasoek hiru seme izan zituzten. Moilan bizi izan ziren, Kofradia zaharraren alboan. Artoa zuritu eta maluta apartatzera joaten zen baserrietara eta denboraldia egiten zuen han.

Zintak

MUT-074

- **Proiektua:** Mutrikuko gerra zibilaren memoria
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ugarte, Arantza
- **Data:** 2006-01-01
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar
- **Emalea:** Ugarte, Arantza

Pasarteak

1. Maluta tratuak

- **Erref:** MUT-074/001
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:43
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artoa

Laburpena:

Aita marinela zuen baina arto-maluta tratutan ibiltzen zen, baserriz-baserri malutak zuritzen. Manuel osaba batekin bizi zen. Malutekin nola lan egiten zuten kontatzen du. Maluten prezioa.

2. Ama umea zela galdu zuen

- **Erref:** MUT-074/003
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:03:17. **Bukatu:** 00:05:18
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Gurasoak mutrikuarrak zituen eta hiru anai dira, Manuel zaharrena. Ama galdu zuen hamar urte zituela eta izebarekin bizi izan ziren.

3. Familia arrantzalea

- **Erref:** MUT-074/004
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:05:18. **Bukatu:** 00:06:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Gerra hasi zenean moilan bizi ziren, osasun-etxearen ondoan dagoen etxean. Aita marinela zuen eta ama sareak konpontzen eta bestelako lanak egiten.

4. Aita karlista, gerra hasieran Donostiara

- **Erref:** MUT-074/007
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:08:25. **Bukatu:** 00:10:36
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Politika » Jarrera politikoak » Karlismoa, liberalismoa

Laburpena:

Lehengusu bat zirkulu karlistako kidea zen eta haren bidez Manuelen aita ere sartu zen. Gerra hasita zegoela, hauteskundeak egin ziren eta 33 karlista Mutrikuko kartzelan egon ziren preso. 1936ko irailean nazionalak herrian sartu zirenean, herriko karlistak Donostiara eraman zituzten, tartean Manuelen aita.

5. Tropak Mutrikun sartu zirenean

- **Erref:** MUT-074/008
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:10:36. **Bukatu:** 00:11:55
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:

Gerran, Mutrikun tropak nondik eta nola sartu ziren. Nahiz eta ezkutatuta egon, istiluak ikusi zituzten.

6. Nazionalak sartzean, itsasotik ihes egiten

- **Erref:** MUT-074/009
- **Iraupena:** 0:04:05. **Hasi:** 00:11:55. **Bukatu:** 00:16:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Kofradia

Laburpena:

Gerra hasi zenean, Mutrikuar askok moilatik ihes egin zuten itsasontzietan. Normalean gauetan ateratzen ziren. Kofradiako kontuak. Soldadu eta milizianoak ere ibiltzen ziren moilan batzuetan. Nazionalak Mutrikura sartu zirenean jende askok alde egin zuen.

7. Abadea fusilatu zutenekoa

- **Erref:** MUT-074/010
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:16:00. **Bukatu:** 00:17:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

Abadea fusilatu zutenekoa kontatzen du.

8. Zabielen intendentzia zegoen

- **Erref:** MUT-074/011
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:17:30. **Bukatu:** 00:19:14
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Zabielen intendentzia zegoen eta jatekoak bertan biltzen zituzten soldaduek.

9. Lekeitiotik kanoiak botatzen zituzten

- **Erref:** MUT-074/012
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:19:14. **Bukatu:** 00:20:50
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Udaberria heldu arte baserrian egoten zen Manuel. Handik fronteak ikusten zituen. Lekeitiotik kanoikadak botatzen zituzten.

10. Kanoikadak Alkoleatik

- **Erref:** MUT-074/013
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:20:50. **Bukatu:** 00:23:28
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Behin baserri inguruan lehengusuekin zegoela bonbak bota zituzten eta aitona bat hil zuten. Denbora batez ez zen bertara itzuli. Komentu inguruan eta Atxukaben ere bota zituzten bost kilo inguruko bonbak. Alkoleatik botatzen ziren kanoikadak.

11. Bederatzi hilabetez arrantzarik ez

- **Erref:** MUT-074/014
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:23:28. **Bukatu:** 00:25:54
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian

Laburpena:

Gerra garaian, emakumeak, haurrak eta karlistak gelditu ziren herrian. Nazionalak herria hartu zuten arte, arrantzarik ez zen egiten Mutrikun. Gero, normaltasunera bueltatzen hasi ziren eta itsasontzi gehienak ateratzen ziren.

12. Arrantza gerra garaian

- **Erref:** MUT-074/015
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:25:54. **Bukatu:** 00:28:13
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian
- Itsasoa » Arrantza motak » Kostaldeko arrantza

Laburpena:

Gerra garaian, gizonezkoak gerran zeudenez, 18 urtetik beherako gazteak ateratzen ziren arrantzara. Hurbil arrantzatzen zuten, ez ziren urrutira ateratzen. Gauetan ateratzen ziren eta uretan egin zuten "despeska".

13. Eskabetxerak Mutrikun

- **Erref:** MUT-074/016
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:28:13. **Bukatu:** 00:30:29
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Gerra garaian Mutrikun eskabetxera nork zuen kontatzen du. Moilan egoten ziren. Manuel ere joaten zen eskabetxera lanak egitera.

14. Kortan babestuta

- **Erref:** MUT-074/019

- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 00:32:12. **Bukatu:** 00:32:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Kanoikadak botatzen zituztenean, Etxeberri baserrian oiloak astoratuta ibiltzen zirela gogoratzen du. Baserrian zeudenean, kortara jaisten ziren babestera.

15. Hegazkinak pasatzen Gernikako bonbardaketan

- **Erref:** MUT-074/021
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:33:27. **Bukatu:** 00:34:39
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gernikako bonbardaketa gertatu zenean, hegazkin asko ikusi zituzten pasatzen eta hurrengo egunean jakin zuten gertatutakoa.

16. Gaztainondoaren egurra jasotzen zuten

- **Erref:** MUT-074/022
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:34:39. **Bukatu:** 00:36:04
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Egurra biltzera nora joaten ziren kontatzen du. Gaztainondo asko zeuden bertan, baina gaur egun pinua dago. Egurra nola ateratzen zuten.

17. Arraina Mutrikun eta Deban saltzen zuten

- **Erref:** MUT-074/023
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:36:04. **Bukatu:** 00:36:47
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Amuak Ondarroara eramaten zituen amak. Arraina herrian bertan edo Deban saltzen zuten.

18. Leku guztietara oinez joaten ziren

- **Erref:** MUT-074/024
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:36:47. **Bukatu:** 00:38:01

- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak

Laburpena:

Autobusa zegoen Mutrikura baina dena oinez egiten zuten. Deba eta Ondarroara oinez joaten ziren.

19. Saturraranen milizianoen instrukzioak

- **Erref:** MUT-074/025
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:38:01. **Bukatu:** 00:39:21
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Saturraranen, soldaduak egon ziren gerra hasi aurretik. Armak nola erabili ikasten zuten bertan. Gerra ostean, kartzela bihurtu zuten.

20. Mutrikuko Erdiko kaleko kartzela

- **Erref:** MUT-074/026
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:39:21. **Bukatu:** 00:40:15
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

Erdiko kaleko kartzelan aita preso egon zenean, janaria eramaten zioten. Gerra aurretik, kartzela zaintzen herriko errepublikanoak eta milizianoak egoten ziren.

21. Deba eta Mutriku arteko zubia apurtu zutenekoa

- **Erref:** MUT-074/027
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:40:15. **Bukatu:** 00:41:58
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Deba eta Mutriku arteko zubia apurtu zuten egunaz hitz egiten du. Ez zuten lortu zubia guztiz suntsitzea. Lekeitiotik botatzen zituzten kanoikadak oso indartsuak izaten ziren.

22. Izebaren upategian babesten

- **Erref:** MUT-074/029
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:42:18. **Bukatu:** 00:43:46

- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Nazionalak Mutrikun sartu zirenean, izebaren etxean zegoen upategian gorde ziren. Moilan bizitza lasaia goa zen baina orokorrean ez zen istilurik egoten.

23. Bakailaoa eskabetxeratik lapurtzen

- **Erref:** MUT-074/031
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:45:18. **Bukatu:** 00:46:03
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:

Gerra garaian, bakailaoa eskabetxeran egoten ziren eta gaueta bertara joan eta lapurtu egiten zituzten, etxean jateko. Goserik ez zuten pasa.

24. Gosea, errazionamendua eta ogi beltza

- **Erref:** MUT-074/032
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:46:03. **Bukatu:** 00:47:14
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerra garaian ez zuten goserik pasa, baina gerora bai. Errazionamendua. Ogi beltza.

25. "La Voz de España" egunkaria

- **Erref:** MUT-074/036
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:50:04. **Bukatu:** 00:52:23
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Prentsa

Laburpena:

"La Voz de España" egunkaria irakurtzen zen gerra garaian. Etxez-etxe saltzen zuen baina Manuelek ez zuen egunkaria irakurtzen. Hogeitabat egunkari saltzen zituen egunero.

26. Emakumeei ilea mozten zieten zigor bezala

- **Erref:** MUT-074/042
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:55:01. **Bukatu:** 00:56:17
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Zigor bezala emakumeei ilea mozten zitzaaien. Soldaduen lekuak garbitzera behartzen zituzten asko ere.

27. Salaketak eta fusilamenduak

- **Erref:** MUT-074/045
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:57:06. **Bukatu:** 00:58:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Herrian fusilatutako beste gizon bati buruz hitz egiten du. Gizon errepublikarra eta intelektuala. Herrian esaten zen Villa Dionisiako norbaitek salatu zuela eta horregatik fusilatu zutela.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-27

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com